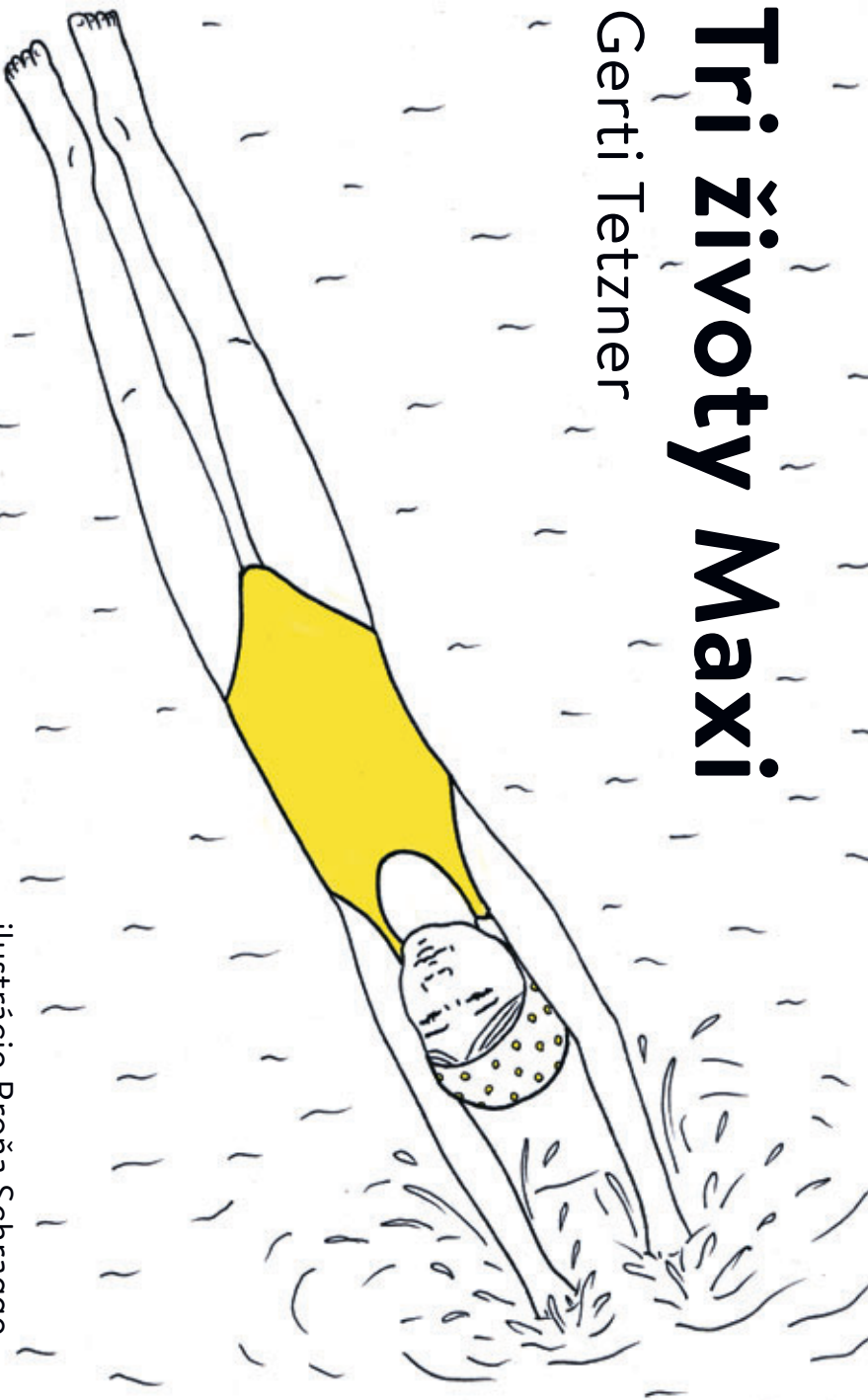

Tri životy Maxi

Gerti Tetzner

ilustrácie Broňa Schragge

ej.publishing

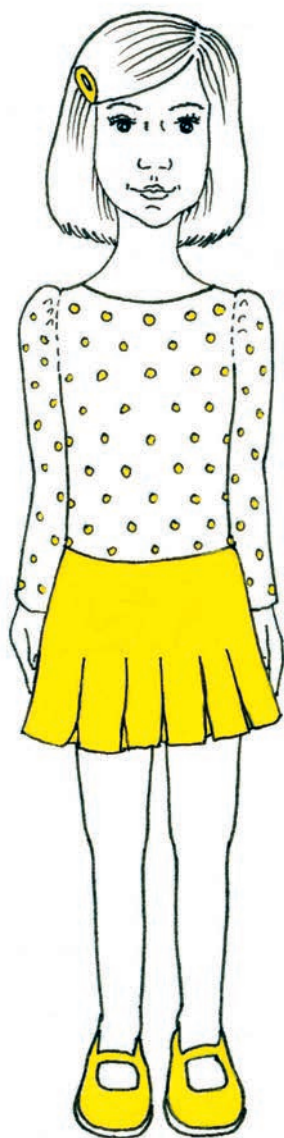
The translation of this work was supported by a grant from Goethe Institut which is funded by the German Ministry of Foreign Affairs.

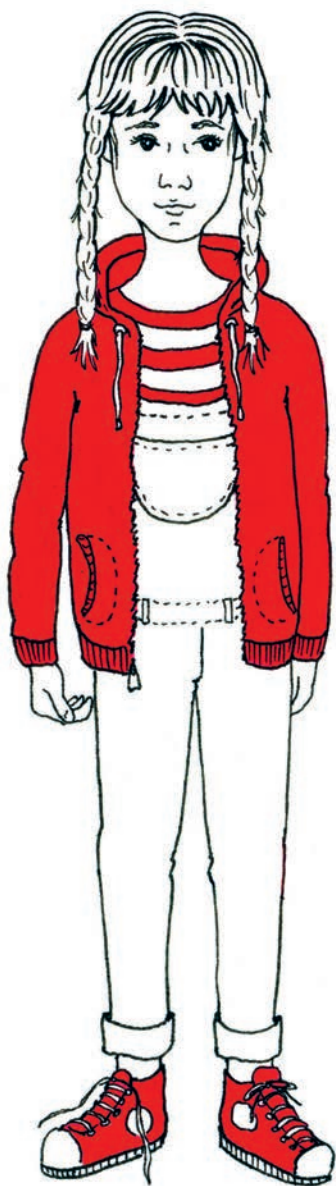
Preklad tejto knihy podporil Goetheho inštitút, ktorého financovanie zabezpečuje nemecké Ministerstvo zahraničných vecí.

Text © Gerti Tetzner, 1979
Translation © Jana H. Hoffstädter, 2017
Slovak edition © E.J. Publishing, 2018

ISBN 978-80-972977-0-1

**Tri
životy
Maxi**

Tri životy Maxi

Gerti Tetzner

ilustrácie
Broňa Schragge

preložila
Jana H. Hoffstädter

Prológ

Maxi už nebola malá, ale nebola ešte ani veľká. A práve vtedy sa jej prihodilo niečo veľmi zvláštne.

Chcela to niekomu porozprávať.

Lenže nebolo komu.

Mama sa začala hneď po prvých slovách usmievať, akoby Maxi opisovala nejaký bláznivý sen, aký po chvíli človeku vyfučí z hlavy. „Úlohy máš hotové?“ zaujímalo ju viac.

A Jonáš, Maxin spolužiak a kamarát, sa od smiechu chytal za brucho: „Ty si ale šiši!“

A tak si už svoj príbeh nechávala radšej pre seba.

Maxi bola obyčajné dievča. Nevedela pekne recitovať, spievať či tancovať a nevedela ani zvlášť dobre počítať. Necítila sa preto ničím výnimočná a mala pocit, že v jej živote nie je absolútne nič zvláštne.

Absolútne zvláštne sa jej nezdalo ani to, že sa občas rozpráva s Veľkým duchom ako so starým múdрым priateľom, ktorý má na všetko odpoveď, a keď chce, dokáže aj čarovať. Neprišlo jej nič čudné ani na tom, že vedie rozhovory s potokom, ktorý sa z vysokých hôr, kde pramení, dostal až k nim domov do sprchy.

Nič z toho Maxi nepovažovala za nezvyčajné.

Že by práve preto nikto nechcel uveriť jej príbehu?

• • •

Deň pred prvou príhodou sa začal pre Maxi inak ako deň predtým, inak ako všetky prázdninové dni: crrrrrrrrrrrrrrrrrrrrn!

V polospánku si pretiahla paplón cez hlavu. Prenikavý zvuk bol nástojčivý a pridal sa k nemu druhý: pííp, pííp, pííp, pííp, pííp, pííp, pííp, pííp.

Maxi sa zahrabala hlbšie do postele. Zvuk sa dral za ňou a do toho ešte tretie drnčanie: tíit, tíit, tíit, tíit, tíit, tíit.

Pípanie sa jej zavrtalo do uší a ony sa naň začali pomaly rozpamätávať. Rozoznali hlas budíka. A Maxi si pomyslela: mama musí ísť do práce. Tíit, tíit, tíit, tíit, tíit. Prečo necapne po budíku ako vždy?

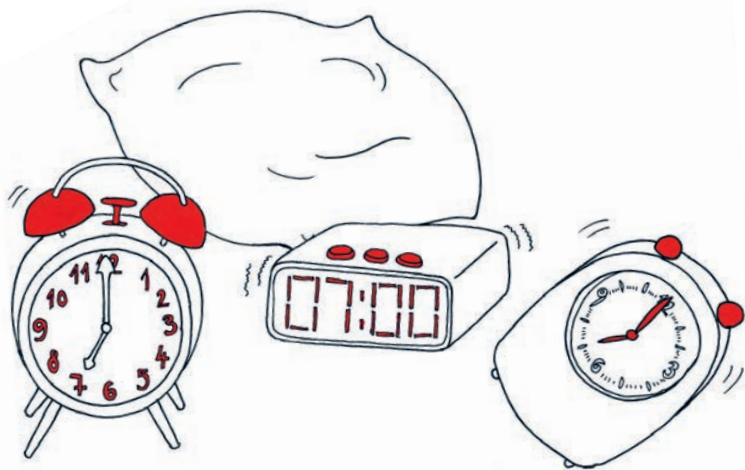
V polospánku vytiahla ruku spod vyhriateho paplóna a nahmatala sklenenú dosku nočného stolíka. Bola prázdna. Schovala teda ruku naspäť do teplej postele a dúfala, že sa ten hurhaj niekedy skončí.

Ale neskončil. Hulákanie pokračovalo. Najmä to neznáme pííp, pííp, pííp, pííp, pííp a tíit, tíit, tíit, tíit, tíit nenechalo Maxine uši na pokoji. A tak napokon musela spod paplóna vystrčiť celú hlavu.

Keď sa je podarilo nadvihnúť ťažké, ospalé viečka, zbadala tri budíky. Stáli na zemi medzi posteľou a oknom a zvonili o preteky.

„Budte ticho!“

Neposlúchli. Maxi schytila vankúš a hodila ho na zem. Budíky sa rozleteli krížom po podlahe až k stene, cestou ešte

párkrát pípli a potom jeden po druhom stíchlí. No konečne! Maxi zívla a ponorila sa naspäť do tepla postele, žmúrila do denného svetla, ktoré sa už tíslo cez závesy do izby.

Dolu na dvore sa ozývali mužské hlasy. Pomedzi ne bolo počuť krátke údery kladíva zo zámočnickej dielne. Pre väčšinu ľudí sa už začal deň.

Ale Jonášovo známe *Schovaný, neschovaný, idem!* ešte nepočula. Mohla teda ostať v posteli a ďalej spať – tak ako včera, predvčerom a predpredvčerom, tak ako počas celých prázdnin.

Než si však stihla pretiahnuť paplón cez hlavu, zazrela kútikom oka žltý lístok zavesený na kľučke dverí. Nikdy predtým tam nebol. Zadívala sa naň a v hlave sa jej postupne rozsvietilo... Náhle vyskočila z postele na rovné nohy: „Veď už je *dnes!*“

Žltý lístok napísala včera večer a na kľučku ho prichytila červeným povrázkom. Ešte predtým roztrhala všetky zošity z minulého roka. Dva budíky s neznámym zvončením si sama požičala od susedy Šnajderky a postavila ich k posteli. A počas noci sa neustále budila zo sna. Baterkou, ktorú zakaždým vytiahla spod vankúša, svietila na budíky a sledovala, či už je čas.

Toto ráno nesmela za žiadnych okolností zaspať – oddnes malo byť všetko úplne ináč.

Otočila sa k tmavému kútu izby a zašepkala: „Dobré ráno, Veľký duch, je načas!“

„Dobré ráno, Maxinka,“ odpovedal z tmy hlboký hlas. „Dobre si sa vyspala?“

To bola každé ráno jeho prvá otázka.

Maxi poznala Veľkého ducha už dlho. Nemala súrodencov, a odkedy sa od nich odsťahoval otec, musela mama viac pracovať. Ako vodička električky jazdila po celom meste a ráno nebývala doma, inokedy poobede či v noci. Byt bol prázdny, veľký a hrozne tichý. A Maxi v ňom bola sama. S kým sa mala baviť? Myšlienkam sa nechcelo zostávať v jej hlave, drali sa von. Tlačili sa jej na jazyk bez ohľadu na to, či ich mohol niekto počuť a odpovedať na ne, alebo nie. Rádio ani telka nikdy neodpovedali. Mleli a mleli a televízor k tomu ukazoval aj obrázky, ale Maxi smela len počúvať a pozerieť. To bola nuda.

Jedného dňa jej zrazu odpovedal Veľký duch.

Spočiatku sa rozvážny hlas Veľkého ducha ozýval z tmavého kúta izby. Neskôr ho bolo počuť aj zo záclon, zo vzorov na tapete, zo závesov na polici alebo z prázdnej materskej postele.

Vždy, keď tu nebol nikto starší a múdrejší, s kým by sa mohla Maxi porozprávať a všetko by hneď nevytáral ako klebetnice z jej triedy, vždy vtedy jej odpovedal Veľký duch. Tvár ukázal len občas a zakaždým vyzeral ináč. Raz mal dlhú vejúcu bradu ako dobrý duch z rozprávky, ktorú Maxi pozerala so svojím otcom, keď bola malá. Inokedy sa zas na ňu usmievala chudá, vráskavá tvár, taká, akú mal jeden dedko z Maxinej rozprávkovej knižky, ktorý toho veľa zažil a vždy vedel poradiť. Párkrát sa stalo, že mal Veľký duch pery ako Maxin otec – široké a mäkké. Tie si vedela vybaviť, pretože sa na ne vždy dívala, keď jej oco čítal. A len on ju tiež volal Maxinka.

Teraz ráno, keď sa Maxi s Veľkým duchom pozdravili, poznamenal: „Vyzeráš unavená, Maxinka, čo sa deje? Prečo sedíš v materskej posteli?“

„Aaach,“ Maxi mávla rukou... „stále ten istý sen.“

„Maxinka, veď povedz!“ nabádal ju Veľký duch, ako keby o jej sne nič nevedel, ako keby nepoznal všetky jej sny a myšlienky. „Vyrozprávaj sa, vypusti ho von a potom naň obaja zabudneme, dobre?“

Maxi chcela o svojom sne hovoriť pekne po poriadku, od začiatku, ale nedarilo sa jej. Výjavy z neho sa na ňu valili a celkom ju zaslepili: školské lavice, samé školské lavice, jedna

cez druhú. Tlačili sa na ňu z každej strany. Steny boli z lavíc, zatvárali sa okolo nej, až sa z nich stali lavicové múry vysokej veže, v ktorej uviazla. A steny sa neustále približovali, vnútri bolo menej a menej miesta. Chcela sa rýchlo vyškríbať hore, ale strešný otvor zrazu zapchala obrovská tvár so zelenými očami. Hnevala sa. Múry sa stále približovali a Maxi nemohla kričať. Srdce jej trčalo v krku, bilo ako zvon na poplach....

Keď sa Maxi v noci prebrala, sedela v posteli a srdce jej naozaj búšilo až kdesi v hrdle. Chvíľu jej trvalo, kým pochopila, že tma navôkol nie je tma z hroznej veže a že vedľa v posteli dýcha jej mama. Potichu a rovnomerne. Maxi k nej vliezla, mama si ju v spánku privinula na brucho a Maxi po chvíli pokojne zaspala.

„Naozaj ti srdce trčalo až v krku?“ spýtal sa Veľký duch.

„Nie, len žuvačka zo včera večera,“ priznala Maxi nesmelou.

Veľký duch sa potichu zasmial. „No vidíš! A teraz ten hnusný sen odfúkne preč, presne tak, ako sme včera rozfúkali potrhané kúsky tvojich zošitov z vlašajška. Platí? Taaak! A je preč. A teraz už naozaj vstávaj – oddnes má byť predsa všetko ináč!“

Maxi spustila dlhé nohy z postele a schmatla žltý lístok na dverách. Veľkým tlačným písmom na ňom bolo napísané:

USTLAŤ POSTELE
OSPRCHOVAŤ SA
JESŤ
MAŤ PRI SEBE BUDÍK!!!

Tie tri červené výkričníky na konci tam dopísala mama. A tiež mäkčeň na T v slove ustlať. „Menej snívaj a viac myslí!“ Maxi akoby počula mamu, ako ju poučuje. „Áno, áno, mami, mäkčeň na T, ale teraz mám iné starosti...“

Z troch budíkov na zemi si vybrala ten najväčší, s dvoma zvonicami ušami a veľkými, na zeleno svietiacimi číslicami. Postavila ho na kuchynský stôl tak, aby ho bolo dobre vidieť.

Teraz sa už nemohlo nič stať.

Odhodila nočnú košeľu a odostrela záves na mini sprchovom kúte v rohu kuchyne, ktorý postavil oco, keď s nimi ešte býval. Bolo to jedno z jej najobľúbenejších miest v byte.

• • •

„Dobré ráno, potôčik!“ zvolala Maxi smerom k priezračnému, studenému prúdu vody, ktorý sa prudko valil zo sprchy, šumel a žblnkal, poskakoval sem a tam, ako sa na správny potok patrí. Maxi ho nechala pomaly tiecť po svojich chodidlách, po nohách aj ramenách, až kým sa napokon s potokom nepozdravilo celé jej telo.

„Čo nové v horách?“ opýtala sa potoka.

„Deti z prázdnin odišli, odišli, je ticho, ticho je, nuda je...“ odpovedal potok do rytmu, tancujúc dolu do odtoku.

Keby som ja mohla celý deň cestovať krížom-krážom po krajine ako potok, nikdy by som sa nenudila, pomyslela si Maxi. Skúsil by deň a noc trčať v tomto meste ako ja... Ale to nevyslovila, nechcela sa potoka dotknúť. Ved' práve

preto si ho obľúbila, lebo nemal rád nudu a sám nikdy nebol nudný: trblietavý, každú minútu niekde inde, raz hlučný, inokedy tichý.

Oblúbila si ho už veľmi dávno.

Bolo to na jednom kopci. Trávili prázdniny s mamou a ocom, ešte ako kompletná rodina. Oco jej vtedy ukázal, ako potok presakuje zo zeme pomedzi zatuchnuté hnedé listy a vôbec sa pri tom nezašpiní. Čistý a priezračný žblnkal dolu svahom pomedzi trávu a kríky, skákal sem a tam, odrážal sa na slnku, neustále pokračoval ďalej, okolo domov a ciest. Maxi k nemu chodievala každý deň, voda jej špliechala po rukách a ona poskakovala pozdĺž potoka dolu kopcom. Posledný prázdninový deň z neho nabrala plnú fľašu vody, ale oco jej povedal, že si ho nemusí brať so sebou, pretože potok za ňou príde aj sám. Dole v údolí sa vleje do rieky, rieka pritečie do ich mesta, a keď Maxi doma otočí vodovodným kohútikom, objaví sa potok. A tak fľašu nechala tak a s potokom sa na chvíľu rozlúčila: obe ruky až po ramená namočila pod studenú priezračnú hladinu a – zastavil sa jej dych. Niečo také ešte nikdy predtým nezažila.

Odvtedy jej na malú chvíľu zastal dych vždy, keď sa ľadová voda zo sprchy dotkla jej teplého tela, a zakaždým si pri tom spomenula na prázdniny na kopci.

Teraz už potok pozdravili aj Maxine ruky, brucho, chrbát, krk aj tvár a cítila sa sviežo a silno. Koža ju štekľila, keď ju drhla špongiou, a potok jej žblnkal pri nohách.

„Koho si už cestou stretol?“ spýtala sa.

„Jonáša, Jonáša,“ rapotal potok, poskakujúc v odtoku.

Jonáš, spolužiak a kamarát, chodieval každý rok do letného tábora, staval plťky zo smrekových konárov a púšťal ich dolu vodou. Neskôr, keď bude väčší a silnejší, plánuje stavať ozajstné plte a plaviť sa na nich dolu do údolia. Už viackrát o tom rozprával.

O Jonášovi však Maxi počuť nechcela, to vedela aj tak. Nič iné zaujímavé potok nevedel? Nestretol cestou napríklad Lauru? Kúpila si už pekné oranžové obaly na zošity ako Maxi? Možno tento rok Laura zabudla. Potom by pani učiteľka ukazovala všetkým Maxine zošity, a nie tie Laurine: „Pozrite sa na tú prípravu, výborne, Maxi! Poriadni žiaci začínajú školský rok presne takto!“

• • •

Ale než sa Maxi stihla potoka opýtať na Lauru, rozleteli sa kuchynské dvere a dovnútra vošla suseda Šnajderka vo farebnej zástere. V gombíkovej dierke na vrecku mala zavesené ploské hodinky, ktoré vytiahla, pozrela na ne a strčila ich Maxi rovno pred oči: „Osem desať, dieťa. Zase si sa zamotala, tak šup, šup!“ Nato vbehla do sprchy, zavrela kohútik a pustila sa hľadať Maxino oblečenie a topánky, chystala desiatu a popritom stále vykrikovala: „Šup, šup!“

Voľakedy, keď suseda ešte nebola na dôchodku, bola to práve ona, kto Maxinu mamu naučil viesť električku. Teraz

sa občas večer zastavila pozerat' televízor a ráno dozerala na to, aby sa Maxi nezabudla naraňajkovať.

Vyplašená Maxi pobehovala bezcieľne po byte. Budík na kuchynskom stole netikal. Vôbec si nevšimla, že sa mu ručičky zastavili po tom, čo lietal v izbe po zemi.

Vyučovanie sa začalo pred desiatimi minútami... kam len včera položila žiacku knižku? A kde sú tie nešťastné kľúče? „Akurát dnes, akurát dnes,“ mrmlala si Maxi popod nos, zatiaľ čo behala po byte.

„Povedz učiteľke, že som ťa zabudla zobudiť,“ radila teta Šnajderka.

Lenže túto vetu už Maxi vlani v škole použila, a nie raz. Navyše, suseda nevedela, čo na to pani učiteľka zakaždým povedala: „Také veľké dievča ako ty nepotrebuje pani odvedľa na to, aby ho budila, hodiny predsa poznáš!“ Maxi bola najvyššia v triede, nikto okrem jej mamy a tety Šnajderky jej už nehovoril dieťa alebo malá.

Vytrhla susedke z ruky školskú tašku a kľúče a rozbehla sa do školy. Bežala a bežala. Začalo ju pichať v boku, akurát dnes... akurát dnes, opakovala stále dookola a neprestávala utekať. Preletela prázdny školským dvorom, vybehla po schodoch, jej kroky sa ozývali po dlhej prázdnej chodbe. Spomalila preto a kúsok pred triedou už kráčala po špičkách. Cez kľúčovú dierku videla ženskú ruku, ako čosi píše kriedou na tabuľu, riadok po riadku...

Kým Maxi lapala po dychu, poprosila Veľkého ducha o radu. Mohol s ňou chodiť, kam chcel. Tentoraz jej radil nenápadne presvišťať poza učiteľkin chrbát, kým je otočená k tabuli.

Maxi teda otvorila dvere a... bolo po pláne. Všetky oči sa ihneď obrátili k nej, áno, aj tie zelené, patriace pani učiteľke. Pustila škrípajúcu kľučku a zostala nehybne stáť, presvišťať nenápadne poza chrbát sa už nedalo. Čím dlhšie sa Maxi dívala na učiteľku, tým rýchlejšie jej búšilo srdce. Už ho cítila skákať až v krku.